జహీరాబాద్ ప్రాంతం వ్యవసాయ జీవవైవిధ్య వారసత్వ సమాజాలు

22 మే, 2011

గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కిరణ్‌కుమార్ రెడ్డి గారికి,

మేము జహీరాబాద్ ప్రాంతంలోని 30 గ్రామాల ప్రజలం, గత 100 సంవత్సరాల నుంచి మన పారకం లేని బయలు భూములకు అనువైన 100 రకాల కన్న ఎక్కువ సాంప్రదాయ పంటలని సాగు చేస్తూ, సంరక్షిస్తూ వస్తున్నాము.

మా ఊర్లలో వ్యవసాయమే బ్రతుకుదెరువు. మెట్టలు గుట్టలు, రాళ్ళు రప్పలు కలిసి చాలా తక్కువ మట్టి ఉన్న మా భూములు వ్యవసాయానికి ప్రతికూలంగా ఉన్నప్పటికీ మేము మా తాత ముత్తాతల తెలివి, జ్ఞానం సహాయంతోని ఈ భూమిల మీద పంటలు పండించుకుంటూ మా వ్యవసాయాన్ని, పర్యావరణాన్ని కాపాడుకుంటు వస్తున్నాము. ప్రతి 2-3 ఏండ్లకు కరువు కాటకాలు మమ్మల్ని పీడిస్తు వస్తున్నాయి. అయితే కూడా మేము మన వ్యవసాయంతోని ఆత్మాభిమానంతో కూడిన బ్రతుకుని కాపాడుతున్నాము.

మేము వేలాది మందిమి, ప్రత్యేకంగా చిన్న సన్నకారు రైతులు, దళితులు మరియు ఆడవాళ్ళు రసాయనిక ఏక పంట విధానం నుంచి దూరం ఉండగలిగినాము. మా చేన్లలో ఎన్నో రకాల పంటలను కలిపి పెడుతు, మన మెట్ట వ్యవసాయంలో ఉన్న అన్ని అపాయాల్ని అధిగమిస్తు వచ్చినాము. మన జీవవైవిధ్య వ్యవసాయాన్ని పాటిస్తున్న ఏ ఒక్క రైతు కూడా ఈ ప్రాంతంలో ఆత్మహత్య చేసుకోలేదని మీకు తెల్పనీకి మేము చాలా గర్విస్తున్నాము. మా వ్యవసాయం ఆత్మహత్యేతర వ్యవసాయం.

మా చేన్లలో మేము ఎకరానికి 6 నుండి 25 రకాల పంటలు పండిస్తాము. మేము విత్తనాలను పొదుపు మరియు వినిమయాల పరంపర పద్ధతిని ఇప్పటికి పాటిస్తూ వస్తున్నాము. మా ఊర్లలో ప్రతి ఒక్క ఆడామె తన ఇంట్లో 15-20 విత్తనాలని దాచిపెడతది. ఇవే కాకుండా మా ఊర్లలో మేము నిలబెట్టిన కమ్యూనిటి విత్తనాల బ్యాంకులు 50-80 రకాల విత్తనాలని ప్రతి సంవత్సరం సంరక్షిస్తు వస్తున్నాయి. మా ప్రతి ఒక్క పారంపరిక విత్తనం కూడా తన గుణం మరియు పనికి ఒక ప్రత్యేకతని కాపాడుకుంటు వచ్చినది. కొన్ని కరువుని తట్టుకుంటె, ఇంకా కొన్నిటికి రోగాలని, పురుగులని ఎదిరించే శక్తి ఉన్నది. ఇంకా కొన్నిటికి అరుదైన ఔషధ గుణాలుంటే కొన్ని రోగాలను తట్టుకునే శక్తిని ఇస్తాయి.

ఈ విత్తనాలు లేకుంటే మా పండుగలు పబ్బాలు జరగయి. ఈ విధంగా ఇవి మా సంస్కృతిలో చాలా ముఖ్యమైన పాత్రని పోషిస్తయి. ప్యాలాల జొన్నలు లేకుండా మేము నాగుల పంచమి జరుపలేము, దీపావళి పండుగకి కొర్రబియ్యం ఉండి తీరాలె, మా పెండ్లిలలో జొన్నలే తలంబ్రాలు, ఎండ్లగట్టె పున్నమి నాడు మా దర్వాజల ముంగిట వేరు వేరు రకాల ఎన్నులని తోరణంగా కట్టి మా సంస్కృతిలో జీవవైవిధ్యానికి ఉన్న చోటుని మేము యాట యాట చాటుతాము. మా పెండ్లిలో పోలు చుట్టానికి కట్టె గొధుమలు, జోన్నలు, శిరిశనగలు, శనగలు, యవ్వలు, ఉలువలు లేకుంటే పెండ్లీలు ఆగిపోతయ్. మా ఉరడమ్మ జాతరకి కాని, బండ్ల జాతరలలో కాని, రథోత్సవాలు కాని నడిసేటప్పుడు బియ్యంతోని కుంబం పొయ్యకుంటె జాతరలలో రథాలు ముంగిటకు కదలయి. ఈ విధంగా మా పంటలు, మా విత్తనాలు మా బ్రతుకు చుట్టు ఎప్పుడుకు తిరుగుతుంటాయి, అవి మా సాంస్కృతిక వారసత్వం.

చిరుధాన్యాలు, జోన్నలు, పప్పు దినుసులు, నూనె గింజలు ఇవి మా వ్యవసాయంలో అవిభాజ్యమైనవి. దానికే మా వ్యవసాయాన్ని "పొలం నుంచి పొయ్యింటికి" మాదిరిగా వర్ణిస్తారు. మేము తినే ప్రతి ఒక తిండి రొట్టెలు, పప్పు, కూర కారం, నూనె అన్నీ మా చేన్ల నుంచి వస్తాయి. ఈ విధంగా అవి మా ఆహారంలో వైవిధ్యాన్ని తెచ్చేదే కాకుండా మాకు అపారమైన ఆరోగ్యాన్ని, పోషక విలువలని అందిస్తాయి. ఇటువంటి వ్యవసాయము మమ్మల్ని, మా తిండికి బజారు మీద ఆధారపడనట్టు కాపాడుతది. మా చేన్ల పండే చిరుధాన్యాలు పోషక విలువల సంపన్న గల తిండి. అదే విధంగా అవి ఆరోగ్య తిండిలు కూడా.

<u>మా చేన్లో ఉండే పంట రకాలు ఈ క్రింద లాగ ఉన్నాయి.</u>

- జోన్నలు, సజ్జలు, కొర్రలు, సామలు, ఆర్గులు, కోడి సామలు మొదలైన చిరుధాన్యాలు.
- కందులు, బెబ్బర్లు, అనుములు, పెసర్లు, తీగ పెసర్లు, మినుములు, శనగలు మొదలైన పప్పు దినుసులు.
- మంచినువ్వులు, గడ్డినువ్వులు, పుండ్లు, కుస్మలు, నల్లకుస్మలు మొదలైన నూనె గింజలు.

ఇవే కాకుండా జహీరాబాద్ ప్రాంతంలో సర్కారు ఎరువులు, మందులు లేకుండా మేము సాగు చేసె చేన్లలో 150 కన్నా ఎక్కువ ఆకు కూరలు మేము విత్తనం పెట్టకుండనే మొలుస్తాయి. ఇవన్నీ మనము బజారులో కొని తినే పాలకూర మొదలైన ఆకు కూరల కన్నా ఎన్నో వంతులు ఎక్కువ విటమిన్లని అందిస్తాయని జాతీయ పోషకాహార సంస్థ వంటి జాతీయ సంస్థలు చేసిన అధ్యాయనాల్లో వెలువెత్తినాయి.

ఈ భూమిలో ఉన్న అపారమైన జీవవైవిధ్యము మాకు తిండి భద్రతనే కాకుండా ఆహార భద్రత, ఆరోగ్య భద్రత, పోషక విలువల భద్రత, బతుకుదెరువు భద్రత మరియు పర్యావరణ భద్రత మొదలైన అనేక భద్రతలని అందిస్తూ మా పారంపరిక వ్యవసాయం మరియు మా సంస్కృతి వారసత్వం గొప్పతనాన్ని చాటి చెప్పుతున్నాయి.

మా పారంపరిక విధానము, విత్తనాల వైవిధ్యత, కలిపి పంటల పద్ధతి, వ్యవసాయపు పద్ధతులు, మన ఆటలు, పాటలు, కథలు, వ్యవసాయ ఆధారిత పబ్బాలు, పండుగలు ఇవన్నీ మన పర్యావరణ సమతుల్యాన్ని కాపాడటమే కాకుండా ఒక సంపన్నమైన బ్రతుకుకు కావాల్సిన భద్రతకి, మంచి జీవితానికి మార్గదర్శకంగా నిలబడ్డాయి. ఈ పారంపరిక జ్ఞానాన్ని మేము కోల్పోతే మా బ్రతుకు, మా పర్యావరణం అపారమైన అపాయాన్ని ఎదురుకుంటాయి. పోయిన సంవత్సరం మే 22, 2010 నాడు అంతర్జాతీయ జీవవైవిధ్య దినోత్సవం సందర్భంగా మెదక్ జిల్లా జహీరాబాద్ ప్రాంత పస్తాపూర్ గ్రామంలో పని చేస్తున్న డెక్కన్ డెవలప్‌మెంట్ సొసైటీ స్వచ్ఛంద సంస్థ అధ్వర్యంలో మేము మా ఊర్లలో గ్రామ సభ ఏర్పాటు చేసి, మా వారసత్వాన్ని మరియు మా భవిష్యత్తుని కాపాడుకునే ఒక మహత్తరమైన ఉద్దేశంతోని నిర్ణయాలు ఆమోదించి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య బోర్డుని మా గ్రామాలను ***"వ్యవసాయ జీవవైవిధ్య వారసత్వ ప్రాంతాలు"***గా గుర్తించాలని కోరినాము. దీన్ని పరిగణించిన బయోడైవర్సిటి బోర్డు మా గ్రామాలు ఈ వారసత్వానికి అర్హులైన గ్రామాలని మాకు చెప్పింది కూడా. తర్వాత ఈ బయోడైవర్సిటి బోర్డు ఒక ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని పెట్టి 2010 సెప్టెంబర్ 4 తారీఖు మా గ్రామాల్లోని చేన్లని ప్రత్యక్షంగా వచ్చి చూసినారు.

ఈ కమిటీలో ఆంధ్రప్రదేశ్ బయోడైవర్సిటి బోర్డు చైర్మెన్ డాక్టర్ హంపయ్య గారు, ఎన్.బి.పి.జి.ఆర్. ముఖ్య శాస్త్రవేత్త డాక్టర్ వరప్రసాద్ గారు మరియు ప్రపంచ వ్యవసాయ సంస్థ (FAO)లో సీనియర్ ఆఫీసర్‌గా పని చేసిన డాక్టర్ అనిశెట్టి మూర్తి గారు మా ఊర్లన్ని సందర్శించినప్పుడు ఇవి వ్యవసాయ జీవవైవిధ్య వారసత్వ ప్రాంతాలుగా తప్పక గుర్తింప బడుతాయని మాకు చెప్పినారు.

అయితే ఇప్పటికి ఒక్క సంవత్సరం గడిచినా కూడా ఈ విషయంలో ఏమి పురోగతి కనబడకుండా పోయినప్పటికి మాకు చాలా నిరాశ కలుగుతున్నది.

ఈ నేపథ్యంలో మేము మీ ద్వారా ప్రభుత్వ తరపు నుంచి మేము తరతరాల నుంచి కాపాడుకుంటు వస్తున్న జీవవైవిధ్య సంపదని గుర్తించి, మా ఊర్లన్ని *"వ్యవసాయ జీవవైవిధ్య వారసత్వ ప్రాంతాలు"*గా గుర్తించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఇట్లు